

Затверджено рішенням
Львівської обласної ради
від 18.02.2021 №57
(в редакції розпорядження начальника
обласної військової адміністрації
від 15.07.2022 №175/0/5-22ВА)

в редакції розпорядження начальника
обласної військової адміністрації
від 14.12.2022 №731/0/5-22ВА
(із змінами, затвердженими
розпорядженням начальника ОВА
№ 89/0/5-23 від 24.02.2023)

**Комплексна програма підтримки та розвитку
сільського господарства у Львівській області на
2021 – 2025 роки**

Зміст

	Стор.
I. Загальна характеристика	3
II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма	5
III. Визначення мети Комплексної програми	6
IV. Відповідальні виконавці Комплексної програми	6
V. Завдання і заходи Комплексної програми, напрями використання бюджетних коштів та результативні показники	7
VI. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки виконання завдань, заходів	18
VII. Механізм реалізації завдань і заходів Комплексної програми	19
VIII. Координація та контроль за ходом виконання Комплексної програми	21

I. Загальна характеристика

Комплексна програма підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021 – 2025 роки (далі – Комплексна програма) спрямована на виконання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Державної програми розвитку регіону українських Карпат на 2020 – 2022 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 20.10.2019 № 880, Стратегії розвитку Львівської області на період 2021 – 2027 років та Плану заходів з її реалізації у 2021 – 2023 роках, затверджених рішенням Львівської обласної ради від 24.12.2019 № 948, у частині таких стратегічних цілей:

- конкурентоспроможна економіка на засадах смарт-спеціалізації (оперативні цілі: стимулювання інноваційних видів економічної діяльності з високою доданою вартістю; інвестиційна привабливість);

- збалансований просторовий розвиток (оперативна ціль: стимулювання економічного розвитку сільських територій).

Комплексна програма розроблена з врахуванням Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 №252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» і спрямована на забезпечення нагальних потреб для функціонування мікро, малих та середніх суб'єктів підприємництва та забезпечення продовольчої безпеки області у період військового стану.

Паспорт Комплексної програми подано в додатку 1.

Сільське господарство є вагомим сектором економіки області. У 2021 році сільськогосподарськими виробниками вироблено валової сільськогосподарської продукції (у постійних цінах 2016 року) в обсязі 25,8 млрд грн, що на 1,8 млрд грн більше порівняно з 2020 роком або на 7,5 %. Сільське населення, яке становить 39 % населення області, виробляє 47,1% валової сільськогосподарської продукції, сільськогосподарські підприємства – 52,9 %.

У сільському господарстві діяльність здійснюють 1322 сільськогосподарських підприємства, у тому числі 787 фермерських господарств та 278,7 тис. особистих селянських господарств.

Основа сільськогосподарського виробництва – це сільськогосподарські угіддя, площа яких складає 1240,0 тис.га, в тому числі рілля – 771,0 тис.га. Загалом посівна площа у 2022 році становить 745,1 тис.га, що більше в порівнянні з 2021 роком на 28,0 тис.га або на 3,8%. Сільськогосподарськими підприємствами обробляється 424,2 тис.га землі, що більше у порівнянні з 2021 роком на 21,2 тис.га.

У загальній структурі виробництва зернових і зернобобових культур переважають чотири основні сільськогосподарські культури – пшениця, кукурудза, ячмінь, овес. У 2021 році загальна площа виробництва зернових і зернобобових культур становила 318,5 тис. га, а валовий збір 1,7 млн тонн.

Натомість площі під вирощуванням гречки та жита у цій структурі є незначними, зокрема, площа жита становить 1,9%, гречки – 1,1%. У 2021 році обсяги виробництва зерна жита склали 20,5 тис. тонн та збільшилися на 13,5% порівняно з 2020 роком, а гречки вироблено 3,7 тис. тонн, що більше на 32,1%, проте цих обсягів недостатньо для забезпечення потреб області. Сільськогосподарськими підприємствами у 2021 році вироблено зерна зернових та олійних культур 1,87 млн. тонн, що більше в порівнянні до минулого року на 11,5%.

У сільськогосподарських виробників в наявності 713 зерносховищ загальною місткістю 1302,9 тис. тонн, в тому числі 34 елеватори місткістю 922,9 тис. тонн. Наявних складських потужностей вистачає на зберігання 69 % річного врожаю зерна.

З кожним роком тренд «органік» набуває все більшої популярності. Однак виробництво органічних культур є досить затратним, оскільки виключає застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів, консервантів тощо на всіх етапах виробництва. В області сертифіковано 2,3 тис.га земель під органічне виробництво, що складає 0,2% до сільськогосподарських угідь та зареєстровані 32 оператори органічного виробництва.

У структурі виробництва продукції сільського господарства вагому частку займають картопля (13,2%) та овочі (9,8%). Проте 96% виробництва цих культур зосереджено в господарствах населення, яке не має можливості дотримуватися сучасних технологій вирощування і формувати товарні партії для забезпечення потреб місцевих торгових точок та експортерів.

Обсяги вирощування овочів відкритого ґрунту у господарствах усіх категорій у 2021 році склали 821,7 тис.тонн, в тому числі у сільськогосподарських підприємствах 25,2 тис. тонн. Якщо в цілому по області обсяги виробництва овочів збільшено на 2,8% в порівнянні з 2020 роком, то в сільськогосподарських підприємствах зменшено на 17,4%. Для зберігання вирощеної картоплі та овочів у сільськогосподарських підприємствах в наявності 36 овочесховищ (з них 17 комбінованих) на 29,3 тис. тонн, з них лише 78% забезпечені холодильним обладнанням.

Виробництво плодово-ягідної продукції у 2021 році в господарствах усіх категорій складає 130,9 тис. тонн, що менше в порівнянні до 2020 року на 6,8%, в тому числі сільськогосподарськими виробниками вирощено 17,5 тис.тонн плодово-ягідної продукції, що менше на 33,7%. Причиною скорочення обсягів виробництва є як і несприятливі природньо-кліматичні умови, так і недостатня кількість об'єктів зберігання. На сьогоднішній день в агроформуваннях області в наявності 17 сховищ потужністю зберігання 15,2 тис. тонн плодово-ягідної продукції. Проте, цих потужностей не достатньо для сьогоднішніх об'ємів виробництва. Забезпеченість зберігання плодово-ягідної продукції становить 80%. Переробкою плодово-ягідної продукції займаються 11 сільгосп підприємств (сублімація, шокова заморозка, виробництво соків, пектинів, варення, сушка). Також у багатьох виробників відсутня післязбиральна доробка продукції (пакування, сортування, охолодження та

транспортування), які є основними факторами, що впливають на якість продукту та строк реалізації в мережах супермаркетів.

Виробництво продукції тваринництва у валовому виробництві продукції сільського господарства складає 28,3%. В області динамічно розвивається свинарство та птахівництво. За кількістю поголів'я свиней область за результатами 2021 року посіла друге місце серед регіонів України (435,3 тис. гол.), птиці всіх видів – 5 місце (11,6 млн. гол.).

Проблемною залишається галузь м'ясо-молочного скотарства. Понад 90% поголів'я корів утримується господарствами населення, які є основними виробниками молока. За 2021 рік вироблено 425,3 тис. тонн молока у тому числі в сільськогосподарських підприємствах 29,2 тис. тонн, що в порівнянні з 2020 роком менше на 2,0 %.

Основними причинами зменшення обсягів виробництва молока є втрата генетичного потенціалу галузі, її низька рентабельність і збитковість, які зумовлені високою ресурсо- та енергоємністю виробництва та низькою конкурентоздатністю у порівнянні з імпортом. Станом на 01.01.2022 потенціал м'ясо-молочного скотарства області становить 126,7 тис. голів великої рогатої худоби (далі – ВРХ), у тому числі 75,9 тис. голів корів. У сільськогосподарських підприємствах утримується 14,8 тис. голів ВРХ, з них 6,4 тис. корів. Щорічно поголів'я корів зменшується в середньому на 10%.

Аграрії області у 2021 році здійснили 1,3 млрд. грн капітальних інвестицій, що на 30,0% більше порівняно з 2020 роком. Майже третину цих капітальних інвестицій вкладено на придбання техніки та обладнання.

Агропромисловим комплексом Львівщини у 2021 році створено 20,9% валової доданої вартості економіки регіону. Якщо в харчовій та переробній промисловості частка створення доданої вартості складає 12,5%, то в сільському господарстві - лише 8,4% і з 2016 року спостерігається тренд до зменшення цього показника.

Протягом 2021 року підприємства агропромислового комплексу Львівщини експортували продукції на суму 916,6 млн дол. США, що перевищує імпортні поставки на 162,1 млн дол. США. У структурі експорту вагому частку займають зернові культури з часткою 37,1%, олії – 27,8% та насіння олійних культур – 9,2%.

У I півріччі 2022 року експортовано продукції на 298,5 млн дол. США, натомість імпортована продукції на 410,3 млн дол. США. Імпортні поставки перевищують експортні на 111,7 млн дол. США.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма

Тривалий період військового стану та окупація частини територій України зумовили додаткове навантаження на Львівщину щодо забезпечення продовольчої безпеки регіону та країни в цілому.

За результатами проведеного аналізу стану розвитку сільського господарства Львівщини, його виробничого потенціалу, а також викликів

пов'язаних з введенням військового стану в Україні, визначено ключові проблеми, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма:

- дефіцит фінансових ресурсів для забезпечення комплексу польових робіт;
- потреба в інвестиційних ресурсах на оновлення матеріально-технічної бази;
- обмежена можливість залучення кредитних коштів мікро- та малими суб'єктами підприємництва, в тому числі сімейними фермерськими господарствами (без статусу юридичної особи);
- щорічне зменшення поголів'я ВРХ та відповідне зменшення основних продуктів харчування, як молоко та м'ясо яловичини;
- недостатня поінформованість значної частини сільськогосподарських виробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу в галузі, а також прогресивні технології в аграрному виробництві;
- велика частка імпортних товарів в структурі пропозиції продовольства на вітчизняному ринку;
- руйнування ланцюгів постачання сировини та готової продукції;
- низька частка доданої вартості у реалізованій сільськогосподарській продукції.

III. Визначення мети Комплексної програми

Мета Комплексної програми – підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва мікро, малими та середніми суб'єктами підприємництва для забезпечення продовольчої безпеки регіону, зайнятості населення та розвитку галузі.

Мікро, малі та середні суб'єкти підприємництва – це юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям суб'єктів мікропідприємництва, малого та середнього підприємства визначених ст. 55 Господарського кодексу України і основним видом діяльності яких є виробництво сільськогосподарської продукції, та/або розведення, вирощування риби, переробка на власних чи орендованих потужностях власно виробленої сировини, а також здійснення операцій з постачання сільськогосподарської продукції.

Для досягнення мети Комплексної програми необхідною умовою є, крім виконання заходів цієї програми, сприяння реалізації в області заходів державних програм фінансової підтримки сільськогосподарських виробників, проєктів міжнародної технічної допомоги, програм підтримки і розвитку сільського господарства територіальних громад.

IV. Відповідальні виконавці Комплексної програми

Головним розпорядником коштів обласного бюджету та відповідальним виконавцем заходів Комплексної програми є департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації (далі – Департамент).

Виконавцем Комплексної програми в частині фінансової підтримки розвитку агропромислового комплексу на зворотній основі є державне

підприємство, спеціалізована фінансово-кредитна установа – Львівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі (далі – Фонд підтримки).

V. Завдання і заходи Комплексної програми, напрями використання бюджетних коштів та результативні показники

Головним завданням Комплексної програми на час дії воєнного стану є реалізація системи економічних і організаційних заходів спрямованих на підтримку мікро, малих та середніх сільськогосподарських виробників шляхом сприяння залученню фінансових та інших ресурсів, розвитку сільськогосподарського виробництва, створення об'єктів виробництва з доданою вартістю, інформаційної та освітньої діяльності.

Для визначення одержувачів фінансової підтримки Львівською обласною військовою адміністрацією створюється обласна комісія з розгляду та оцінювання документів (далі - Комісія).

Кошти обласного бюджету спрямовуються для виконання таких основних завдань:

1. Сприяння ефективному виробництву сільськогосподарської продукції та продукції з доданою вартістю.

Мале підприємництво відіграє важливу роль у наповненні ринків сільськогосподарською продукцією та сировиною, у вирішенні проблеми зайнятості сільського населення, позитивно впливає на розвиток імпортозамісного виробництва продовольчої продукції. Під час дії воєнного стану мікро, малі та середні суб'єкти підприємництва є найбільш вразливою групою організованих товаровиробників, залежними від природно-кліматичних умов через незначні обсяги виробництва і відсутність можливості диверсифікувати ризики виробництва, мають високий рівень витрат, застарілий машино-тракторний парк тощо. На збільшення обсягів виробництва негативно впливають висока ватрість кредитних ресурсів та високий рівень інфляції, відсутність можливості залучити кредитні ресурси в банківських установах.

Кошти обласного бюджету пропонуються спрямувати на виконання наступних заходів:

1.1. Фінансова підтримка шляхом компенсації відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу.

Фінансова підтримка шляхом компенсації відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу у національній валюті надається суб'єктам підприємництва у розмірі однієї облікової ставки Національного банку України, що діє на дату нарахування відсотків, але не більше ставки, передбаченої договором фінансового лізингу.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки зобов'язуються за результатами поточного року надати Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Компенсація відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу надається на придбання сільськогосподарської техніки та обладнання. Відшкодуванню підлягають сплачені суб'єктами підприємництва відсотки (комісія) за супроводження договорів фінансового лізингу протягом поточного року. Максимальна сума фінансової підтримки на цей захід протягом бюджетного року для одного суб'єкта підприємництва становить 200 тис. гривень.

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності для суб'єктів підприємництва (юридичних осіб) відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік;
- для фізичних осіб-підприємців копію податкової декларації платника податку за попередній рік (крім створених у поточному році), а для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на 4 групі, копії податкових декларацій за попередній та поточний рік;
- копію договору фінансового лізингу та копії додатково укладених договорів;
- довідку лізингодавця про помісячний розрахунок сплати відсотків за поточний рік у розрізі фактично сплачених відсотків та прогноз до кінця року;
- акт приймання-передачі про отримання лізингоодержувачем техніки (обладнання);
- письмове зобов'язання (довільної форми), подати до 5 січня наступного року в електронній формі інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією.

Після одержання права на фінансову підтримку за результатами розгляду документів, суб'єкти підприємництва також подають до Департаменту щомісячно до 10 числа місяця, що наступає за звітним, копії документів, які підтверджують суми фактично сплачених відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу за попередній місяць (період), а також документи про сплату залишкової вартості об'єкта лізингу.

На підставі рішення Комісії та після одержання від учасників Комплексної програми документів, що підтверджують суми фактично сплачених відсотків за супроводження договорів фінансового лізингу, Департамент щомісячно формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

1.2. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів.

Кошти обласного бюджету надаються на такі цілі:

- фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів;

- фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів із створення (придбання) об'єктів для зберігання, заморозки, переробки та передпродажної підготовки сільськогосподарської продукції.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки на поворотній основі зобов'язуються щорічно до 5 січня наступного року та протягом періоду кредитування подавати до Фонду підтримки інформацію про показники діяльності, згідно додатку до договору з Фондом про одержання кредиту за встановленою Департаментом формою.

1.2.1. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів надається суб'єктам підприємництва на придбання насіннєвого матеріалу, мінеральних добрив, засобів захисту рослин, пального, кормів для тварин, ветеринарних препаратів, послуг пов'язаних з виробництвом сільськогосподарської продукції, придбання комплектуючих виробів і деталей для ремонту виробничого і не виробничого обладнання, сільськогосподарської техніки, автомобільного транспорту; придбання матеріалів, будівельних матеріалів, інвентарю та інструментів для проведення ремонтних робіт господарським способом, придбання основних засобів, біологічних активів для діяльності в агропромисловому комплексі, у тому числі новоствореним (зарєстрованим) або таким, що започатковують новий напрям сільськогосподарської діяльності.

Фінансова підтримка надається на платній та зворотній основі на реалізацію бізнес-плану в розмірі до 500,0 тис. грн, терміном до 5 років з можливістю відтермінування погашення основної суми зобов'язання до 1 року (відтермінування сплати кредиту входить в загальний термін дії кредитної угоди). Оплата за користування коштами встановлюється у розмірі 5 відсотків річних від суми непогашеного кредиту та сплачується відповідно до порядку, визначеного у кредитному договорі.

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Фонду підтримки:

- заявку та бізнес-план за встановленими Департаментом формами (у електронній та паперовій формах);
- копії фінансової звітності за два останні роки або декларацію відповідно до обраної системи оподаткування, а новоствореним за період їх діяльності;
- копії звіту (звітів) з виробництва, які подавались до органів статистики у поточному та минулому році відповідно до господарської діяльності;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії документів, що засвідчують право власності на предмет застави, або заяву поручителів для укладення договору про забезпечення кредиту.

Фондом підтримки формується висновок за результатами повноти поданих документів та показників бізнес-плану щодо:

1. власного внеску (якщо такий внесок передбачений бізнес-планом);
2. наявності власних активів;
3. досвіду ведення бізнесу;

4. життєздатності бізнес-ідеї;
5. реалістичності бізнес-плану;
6. кредитної історії щодо попереднього залучення кредитів у Фонді підтримки;
7. запланованої кількості новостворених робочих місць;
8. очікуваної рентабельності виробництва;
9. періоду окупності бізнес-плану;
10. запланованої суми сплати податків, зборів.

Переважне право на одержання кредиту мають ті суб'єкти підприємництва, які мають досвід у веденні аграрного бізнесу, володіють власними активами для ведення бізнесу, мають більшу частку власних ресурсів для закупівлі тих товаро-матеріальних цінностей, які планують придбавати за кредитні кошти, менший період окупності бізнес-плану, планують створювати більше робочих місць та планують позитивну динаміку по сплаті податків і зборів.

За результатами розгляду документів суб'єктів підприємництва та висновку Фонду підтримки, Комісією приймається рішення про надання пільгового кредиту.

Протокольне рішення Комісії є підставою для укладення Фондом підтримки з учасником Комплексної програми договору про надання пільгового кредиту (далі – Кредитний договір).

1.2.2. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів із створення (придбання) об'єктів для зберігання, заморозки, переробки та передпродажної підготовки сільськогосподарської продукції надається на конкурсній основі під 3 відсотки річних, терміном до 5 років у розмірі, визначеному бізнес-планом, але не більше 2000,0 тис. грн, з відтермінуванням погашення основної суми зобов'язання до 1 року (відтермінування сплати кредиту входить в загальний термін дії кредитної угоди).

Фінансова підтримка надається при умові, що внесок одержувача фінансової підтримки за рахунок власних коштів (не кредитних) має становити не менше 20 відсотків вартості товаро-матеріальних цінностей, послуг, які планується придбати за рахунок кредитних коштів.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки подають заявку та бізнес-план за встановленими Департаментом формами (у паперовій та електронній формах) до 1 травня поточного року Фонду підтримки. А також:

- копії фінансової звітності за два останні роки або декларацію відповідно до обраної системи оподаткування, а новоствореним за період їх діяльності;
- копії звіту (звітів) з виробництва, які подавались до органів статистики у поточному та минулому році відповідно до господарської діяльності;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії документів, що засвідчують право власності на предмет застави, або заяву поручителів для укладення договору про забезпечення кредиту.

Фондом підтримки формується висновок за результатами повноти поданих документів та показників бізнес-плану щодо:

1. власного внеску (на реалізацію бізнес-плану);
2. наявності власних активів;
3. досвіду ведення бізнесу;
4. життєздатності бізнес-ідеї;
5. реалістичності бізнес-плану;
6. кредитної історії щодо попереднього залучення кредитів у Фонді підтримки;
7. запланованої кількості новостворених робочих місць;
8. очікуваної рентабельності виробництва;
9. періоду окупності бізнес-плану;
10. запланованої суми сплати податків, зборів.

Оцінювання бізнес-плану здійснюється кожним членом конкурсної комісії за 5-бальною шкалою відповідно до форми, визначеної Департаментом та за наступними критеріями:

- створення нового робочого місця;
- очікувана рентабельність на підставі бізнес-плану;
- період окупності;
- участь власними коштами у бізнес-плані;
- досвід ведення бізнесу;
- наявність кредитної історії щодо попереднього залучення кредитів у Фонді підтримки;
- реалістичності бізнес-плану;
- життєздатності бізнес-ідеї.

Рішення про надання пільгового кредиту приймається Комісією за результатами розгляду документів суб'єктів підприємництва, висновку Фонду підтримки та результатів оцінювання бізнес-плану. Право на фінансову підтримку на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-плану надається тим суб'єктам підприємництва, бізнес-плани яких набрали найбільшу кількість балів.

Плата за користування кредитними коштами фінансової підтримки встановлюється в кредитних договорах від суми непогашеного кредиту на рік та використовується Фондом підтримки для покриття витрат зі створення і супроводу кредитних ліній, організації промоції Комплексної програми, інформаційно-роз'яснювальної роботи, проведення навчальних заходів, на оплату консультаційних, дорадницьких і транспортних послуг, інших витрат, пов'язаних із виконанням завдань і заходів Комплексної програми, відповідно до затвердженого Департаментом кошторису.

Спосіб забезпечення наданих кредитів (іпотека майна та інших активів, порука), графіки їх погашення і внесення плати за користування кредитом встановлюються в кредитних договорах.

Кредитні кошти учасникові Комплексної програми перераховуються в порядку і на умовах, передбачених Кредитним договором. Кредитний договір укладається відповідно до законодавства в місячний термін з дати прийняття рішення Комісією. Зміни та доповнення до Кредитного договору оформляються додатковим договором і є невід'ємною частиною Кредитного договору.

Придбані за рахунок кредитних коштів об'єкти нерухомості, сільськогосподарська техніка, обладнання та устаткування не можуть бути відчужені до повного виконання учасником Комплексної програми умов Кредитного договору.

Перерахування коштів на рахунок суб'єкта господарювання здійснюється в межах плану асигнувань протягом 5 робочих днів з дня отримання коштів на рахунок Фонду підтримки і забезпечення кредиту. Кошти, які повертаються згідно з Кредитними договорами, Фонд підтримки скеровує до обласного бюджету.

2. Сприяння розвитку сільськогосподарського виробництва

Сільськогосподарське виробництво в умовах війни стало однією з пріоритетних галузей економічного розвитку регіону, яке забезпечує виробництво якісного та безпечного продовольства в обсязі, необхідному для гарантування продовольчої безпеки країни.

Удосконалення структури виробництва продукції рослинництва буде забезпечено шляхом пріоритетного розвитку виробництва продукції по яких не досягнуто обсягів виробництва до споживчої потреби, а також іншої нішевої продукції, яка користується підвищеним попитом, однак обсяги виробництва у суб'єктів підприємництва незначні (овочі, баштанні, плоди та ягоди).

Досягнення завдань у розвитку м'ясо-молочної галузі передбачається за рахунок здійснення системних заходів щодо забезпечення розширеного відтворення стада, сприяння створенню оптимальних за розмірами молочних ферм, підвищення продуктивності тварин, нарощення поголів'я корів у господарствах усіх організаційно-правових форм, стимулювання закупівлі сільськогосподарськими підприємствами та фермерськими господарствами племінних або високорепродуктивних корів.

Крім цього, невід'ємною складовою якості та безпечності харчових продуктів є розвиток органічного виробництва. Саме органічні продукти є більш корисними для споживачів завдяки мінімізації впливу на здоров'я токсичних і стійких хімічних речовин. При органічному виробництві забезпечується відповідність органічної системи сільського господарства і сільськогосподарської продукції певним стандартам, що надає можливість маркувати продукцію відповідним чином і реалізовувати як органічну на внутрішньому ринку та експортувати.

Кошти обласного бюджету пропонуються спрямувати на виконання наступних заходів:

2.1. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва шляхом часткової компенсації вартості насіння

Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва надається у вигляді часткового відшкодування вартості придбаного та висіяного в поточному році високорепродукційного насіння. Відшкодуванню підлягає вартість насіння гречки, проса, олійного льону, квасолі, гороху всіх видів, вики, бобів, гірчиці, редьки олійної, капусти (білокачанної, броколі, брюсельської, цвітної),

столового буряка, моркви, цибулі, гарбузів, кабачків, патисонів, баклажанів, кукурудзи цукрової, а також огірків, помідорів, перцю (які вирощуються у відкритому ґрунті) не нижче першої репродукції або першого покоління гібриду в розмірі до 50% вартості насіння, але не більше ніж 50,0 тис. грн одному суб'єкту підприємництва.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки зобов'язуються за результатами поточного року надати Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Департаменту такі документи:

- заявку за формою затвердженою Департаментом;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності для суб'єктів підприємництва (юридичних осіб) відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік;
- для фізичних осіб-підприємців копію податкової декларації платника податку за попередній рік (крім створених у поточному році), а для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на 4 групі, копії податкових декларацій за попередній та поточний рік;
- копії первинних документів, які підтверджують факт оплати, одержання насіння;
- копію первинних документів, що підтверджують факт висіву насіння;
- копії документів, що підтверджують кондиційність придбаного насіння на відповідність вимогам законодавства у сфері насінництва та розсадництва (сертифікати на сортові і посівні якості, або сертифікат відповідності чи сертифікат країни-експортера, що засвідчують якість насіння);
- копії звіту (звітів) з виробництва, що формувався суб'єктом підприємництва та подавався до органів статистики: «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур» (форма №4-сг), «Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду» (форми №29) за останній звітний період - (для юридичних осіб);
- довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою - (для фізичних осіб-підприємців);
- письмове зобов'язання (довільної форми), подати до 5 січня наступного року в електронній формі інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

У разі закупівлі насіння у фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, не включених до Реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва, суб'єкти господарювання додатково до вказаних документів подають копії документів на якість насіння, визначені ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських культур», а саме:

- атестат на насіння (на добазове і базове насіння);
- свідоцтво про якість насіння (на сертифіковане насіння);
- свідоцтво на гібридне насіння (на насіння першого покоління гібридів).

Граничний строк подання документів: 15 червня поточного року.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

2.2. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у вигляді дотації за приріст поголів'я корів.

Дотація за приріст корів надається на безповоротній основі суб'єктам підприємництва за кожну наявну прирощену корову або новостворене поголів'я корів, ідентифіковану та зареєстровану відповідно до законодавства, в розмірі до 30 000 гривень за одну голову.

Дотація надається на ту кількість корів, на яке збільшено поголів'я корів основного стада станом на 01 квітня поточного року в порівнянні з поголів'ям корів на 01 квітня попереднього року.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки зобов'язуються за результатами поточного року надати Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою. Крім того, до 1 травня наступного року подають інформацію про поголів'я корів станом на 01 квітня.

Для отримання дотації суб'єкти підприємництва (юридичні особи, фізичні особи-підприємці) подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності для суб'єктів підприємництва (юридичних осіб) відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік;
- для фізичних осіб-підприємців копію податкової декларації платника податку за попередній рік (крім створених у поточному році), а для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на 4 групі, копії податкових декларацій за попередній та поточний рік;
- виданий в установленому порядку витяг з Єдиного державного реєстру тварин (ф.В2) про загальну кількість наявних ідентифікованих та зареєстрованих в установленому порядку корів станом на 01 квітня поточного року та на 01 квітня попереднього року;
- письмове зобов'язання (довільної форми), подати до 5 січня наступного року в електронній формі інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Документи для отримання дотації за приріст корів подаються до 01 травня поточного року.

Дотація за приріст корів нараховується на різницю між кількістю наявних станом на 01 квітня поточного року корів та кількістю корів, що утримувалася станом на 01 квітня попереднього року, підтверджених витягом з Єдиного державного реєстру тварин за умови, що загальну кількість поголів'я основного стада не буде зменшено протягом року (до 1 квітня наступного року).

У разі зменшення поголів'я корів, в тому числі на яке було отримано дотацію за приріст корів, станом на 01 квітня наступного року, одержані бюджетні кошти повертаються суб'єктом підприємництва до обласного бюджету в повному обсязі в установленому законодавством порядку.

У разі вибуття станом на 01 квітня наступного року окремих прирощених корів, на які було отримано дотацію за приріст корів, з причин, обумовлених набутими карантинними інфекційними хворобами або набутими з вини власника незаразними хворобами, бюджетні кошти повертаються суб'єктом підприємництва до обласного бюджету тільки за окремих вибувчих корів.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент укладає договори з одержувачами дотації та формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формами, затвердженими Департаментом.

2.3. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у сфері органічного виробництва у вигляді бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь.

Кошти обласного бюджету на фінансову підтримку у вигляді бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь надаються суб'єктам підприємництва, що провадять органічну діяльність, підтверджену відповідними сертифікатами, які видані сертифікаційними органами-резидентами України. Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки зобов'язуються за результатами поточного року надати Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Кошти обласного бюджету на фінансову підтримку суб'єктів підприємництва у сфері органічного виробництва у вигляді бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь надаються з розрахунку 5000 грн на 1 гектар посіву та/або насаджень сільськогосподарських культур, але не більше ніж 150 тис. грн одному суб'єкту підприємництва.

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності для суб'єктів підприємництва (юридичних осіб) відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік;
- для фізичних осіб-підприємців копію податкової декларації платника податку за попередній рік (крім створених у поточному році), а для фізичних осіб-підприємців, які перебувають на 4 групі, копії податкових декларацій за попередній та поточний рік;
- копія сертифіката оператора органічного ринку;
- копія сертифікаційного рішення (підсумкової оцінки, інший документ, що засвідчує площі господарства під органічним виробництвом, виданим органом сертифікації при здійсненні щорічної інспекції на предмет підтвердження сертифікації суб'єкта підприємництва);

- інформацію (витяг) з Державного реєстру речових прав та/або Державного земельного кадастру, що підтверджує право власності та/або користування земельною ділянкою (земельними ділянками);

- копії звіту (звітів) з виробництва, що формувався суб'єктом господарювання та подавався до органів статистики: «Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду» (форма № 29), «Звіт про виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин і забезпеченість їх кормами» (форма № 24), «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур» (форма № 4-сг) за останні звітний період;

- довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою - (для фізичних осіб-підприємців);

- письмове зобов'язання (довільної форми), подати до 5 січня наступного року в електронній формі інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Розрахунок фінансової підтримки здійснюється відповідно до площі посіву та/або насаджень відображеної в сертифікаційному рішенні (підсумковій оцінці, в іншому документі, що засвідчує площі господарства під органічним виробництвом, виданим органом сертифікації при здійсненні щорічної інспекції на предмет підтвердження сертифікації суб'єкта підприємництва.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки, згідно з формою, затвердженою Департаментом.

3. Консультаційно-інформаційна та освітня діяльність

Ефективно функціонуюча інформаційна діяльність в аграрній сфері сприятиме налагодженню виробничих відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками, іншими учасниками аграрного ринку та органами державної влади, аграрною освітою і наукою.

З метою популяризації потенціалу області, обміну досвідом, поширення необхідних знань та інформації для забезпечення сталого розвитку сільського господарства, Департаментом формуються виставкові експозиції, організуються конференції, семінари, інші освітньо-інформаційні та промоційні заходи тощо. Кошти обласного бюджету спрямовуються Департаменту для фінансування таких видатків:

- розробка дизайну експозиції, придбання матеріалів для презентації експозиції (банери, прес-вол, стенди з кейс-трибуною, презентаційні стенди з висвітленням економічного та інвестиційного потенціалу агропромислового сектору області);

- оренда виставкових площ та обладнання, сплата реєстраційного внеску учасника виставки, забудова виставкової площі (монтаж, демонтаж);

- придбання та виготовлення роздаткових матеріалів, канцелярських товарів, сувенірної продукції, видання та розповсюдження буклетів, інформаційних листків, брошур, книг, публікацій у засобах масової інформації та соціальних мережах для забезпечення відвідувачів та учасників виставок, навчально-просвітницьких заходів тощо;

- транспортні послуги, пов'язані з участю та організацією виставок, облаштування виставкових площадок для тварин та їх обслуговування, оплата проїзних документів до місця виставки, документів за проживання та добових витрат;

- організація відзначення кращих працівників та трудових колективів агропромислового комплексу області (оренда приміщення для проведення урочистих заходів, у тому числі забезпечення звуковим та мультимедійним обладнанням, оформлення залів, монтаж банерів; залучення культурно-мистецького супроводу);

- придбання та виготовлення рекламних інформаційних матеріалів для візуалізації заходів, презентаційних стендів, придбання та виготовлення запрошень, вітальних листівок, бланків подяк, рамок, папок, живих квітів для нагороджених та оформлення експозицій;

- залучення засобів масової інформації, інформаційних агентств інших засобів масової комунікації (виготовлення та поширення текстових, фото-, відео- та графічних інформаційних матеріалів, створення теле- та радіопрограм) тощо;

- витрати, пов'язані з проведенням форумів, семінарів, круглих столів, конференцій, тематичних заходів, в тому числі видатки на оплату послуг кейтерингу та послуг з організації подій.

Очікувані кінцеві результати реалізації Комплексної програми

За умов стабільного фінансування, реалізація заходів Комплексної програми забезпечить:

- збільшення обсягів виробництва валової сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами та їх частки в загальному виробництві області;

- створення додаткових робочих місць у сільських та гірських населених пунктах шляхом трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські господарства;

- зниження темпів скорочення поголів'я корів та обсягів виробництва молока в комерційному секторі;

- збільшення кількості реєстрації нових підприємств в аграрному секторі і виводу з тіні господарської діяльності вже працюючих підприємств;

- поліпшення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств;

- виробництво базового і сертифікованого насіння в спеціалізованих насінневих господарствах області;

- збільшення площ посівів та насаджень для виробництва органічної продукції.

Результативні показники завдань і заходів Комплексної програми наведено в додатку 4.

VI. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки виконання завдань, заходів

З метою збереження позитивних тенденцій та для вирішення проблемних питань в аграрному секторі економіки щодо забезпечення продовольчої безпеки регіону, підвищення конкурентоспроможності галузі, створення додаткових робочих місць необхідне всебічне сприяння розвитку сільського господарства через реалізацію державних програм та за допомогою розробки і впровадження місцевих програм підтримки галузі.

Створення сприятливих умов для розвитку агропромислового комплексу при фінансовій підтримці з бюджетів усіх рівнів, залученні інвестицій та проєктів міжнародної технічної допомоги зміцнить продовольчу безпеку області і забезпечить досягнення мети Комплексної програми.

Реалізація заходів Комплексної програми сприятиме підтримці мікро- та малих суб'єктів підприємництва; процесу трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські господарства; удосконаленню зворотного зв'язку між виробниками і споживачами; виходу виробників на внутрішній та зовнішній ринки збуту; залученню іноземних інвестицій; розвитку місцевих громад.

Виконання завдань та заходів Комплексної програми заплановано здійснювати упродовж 2021 – 2025 років. Крім коштів обласного бюджету, заплановано залучити кошти з інших джерел, у тому числі з державного бюджету, кошти суб'єктів господарювання.

Ресурсне забезпечення Комплексної програми наведено в додатку 2.

Щорічно Комплексна програма доповнюється Переліком завдань, заходів і показників чи змінами до нього з визначеним обсягом фінансування, який затверджуються в установленому порядку при визначенні показників обласного бюджету на наступний рік.

Безповоротна фінансова допомога одного суб'єкта підприємництва, що надається протягом одного бюджетного року, за умовами Комплексної програми не повинна перевищувати 350,0 тис. гривень.

Кошти з обласного бюджету на реалізацію завдань і заходів Комплексної програми спрямовуються в першу чергу на погашення кредиторської заборгованості зареєстрованої в органах казначества.

VII. Механізм реалізації завдань і заходів Комплексної програми

Визначення одержувачів фінансової підтримки суб'єктів підприємництва здійснюється Комісією. До складу Комісії входять: одна особа від постійної комісії з питань діяльності агропромислового комплексу, підприємництва та інвестицій обласної ради, чотири особи – від Департаменту, заступник голови обласної ради (за згодою), заступник голови облдержадміністрації, одна особа –

від Головного управління Державної податкової служби України у Львівській області (за згодою), Головного управління статистики у Львівській області (за згодою) і дві особи – з числа громадськості (за згодою). У разі необхідності Комісія може залучати до своєї роботи незалежних експертів та фахівців. Склад комісії і Положення про порядок роботи Комісії затверджуються рішенням Львівської обласної державної (військової) адміністрації. Співголовами Комісії є заступник голови обласної державної адміністрації та заступник голови обласної ради (за згодою). Дату проведення засідання Комісії визначає Департамент за погодженням з співголовами Комісії.

Оголошення про початок роботи Комісії в поточному році розміщується на офіційних вебсайтах Львівської обласної державної адміністрації, Львівської обласної ради, на офіційних сторінках соціальних мереж департаменту та ОДА, а також в друкованих засобах масової інформації.

Заявки на участь у Комплексній програмі та документи до них подаються до Департаменту, окрім заявок з переліком документів на одержання фінансової підтримки у вигляді пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів, які подаються до Фонду підтримки. Копії документів засвідчуються підписом суб'єкта підприємництва, фізичною особою-підприємцем та печаткою (за наявності).

Дорожня карта щодо одержання фінансової підтримки у – додатку 5. Прийом документів розпочинається з наступного дня після оприлюднення оголошення, а закінчується – 1 грудня поточного року, або до завершення воєнного стану. У разі, якщо обсяг виділених коштів на заходи програми буде розподілений до 1 грудня подані заявки повертаються заявникам без розгляду на Комісії і можуть повторно подаватись у наступному році з оновленими даними.

Останнє засідання Комісії проводиться до 10 грудня поточного року, або після розподілу всієї суми виділених коштів.

В оголошенні про початок прийому документів наводиться така інформація:

- назва юридичної особи та юридична адреса установи, куди подаються документи;
- терміни подання документів до Комісії;
- обсяги фінансової підтримки за напрямами на поточний рік;
- номер і дата розпорядчого документа, яким затверджено форми заявок на фінансову підтримку, які подаються на участь у Комплексній програмі.

Комісія розглядає подані документи в порядку черговості їх реєстрації за відповідним напрямом фінансової підтримки. Рішення про надання фінансової підтримки приймається Комісією на її засіданні в присутності не менш як двох третин її складу шляхом відкритого голосування, простою більшістю голосів. При прийнятті рішення щодо фінансової підтримки переваги надаються:

- учасникам АТО (ООС), ветеранам війни;
- суб'єктам підприємництва, де керівником є молода людина віком до 35 років;
- суб'єктам підприємництва, які мають досвід провадження діяльності в аграрному секторі більше, ніж 2 роки.

Відповідне рішення Комісії оформляється протоколом, який підписують усі присутні члени. Член комісії, який не згоден з її рішенням, підписує протокол з окремою думкою, письмовий виклад якої є невід'ємною частиною протоколу.

Засвідчена копія витягу з протоколу, що містить рішення Комісії, може надаватися учасникам Комплексної програми на їхню вимогу.

Для отримання фінансової підтримки подаються оригінали документів або належним чином засвідчені копії документів в електронній або паперовій формі. Копії документів, які подаються засвідчуються підписом керівника суб'єкта господарювання, фізичною особою та печаткою (за наявності).

Документи, подані не в повному обсязі, не реєструються і повертаються заявникам. Доопрацьований пакет документів може подаватися повторно.

Фінансова підтримка не надається суб'єктам підприємництва, які:

- визнані банкрутами або щодо яких порушено справу про банкрутство;
- перебувають у стадії припинення підприємницької діяльності;
- подали завідомо недостовірні відомості та документи;
- мають протерміновану більше як шість місяців заборгованість з платежів, контроль за справленням яких покладено на органи ДПС.

У разі подання заявниками на участь у Комплексній програмі недостовірних даних у документах для отримання фінансової підтримки такі суб'єкти підприємництва несуть відповідальність, передбачену законодавством.

Реєстри одержувачів фінансової підтримки Департамент протягом семи робочих днів з дати їх складання, але не пізніше останнього дня місяця, подає до Головного управління Державної казначейської служби України у Львівській області, яке здійснює перерахування коштів на рахунки учасників Комплексної програми, відкриті в установах банків.

VIII. Координація та контроль за ходом виконання Комплексної програми

Департамент здійснює координацію та контроль за виконанням заходів і завдань Комплексної програми, забезпечує внутрішній фінансовий контроль за використанням бюджетних коштів.

Супровід кредитних ліній з фінансової підтримки для реалізації бізнес-планів переможцями конкурсів (укладення кредитних договорів, забезпечення кредитів, організація виконання договірних зобов'язань отримувачами коштів з повернення кредитів і сплати відсотків за користування кредитами, повернення коштів до бюджету, претензійна робота) здійснюється Фондом підтримки.

Фонд підтримки щоквартально до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом, надає Департаментові звіт про стан реалізації заходу з фінансової підтримки на зворотній основі, за встановленою Департаментом формою.

Департамент щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом, надає департаментові економічної політики облдержадміністрації інформацію про стан виконання Комплексної програми. Після закінчення бюджетного року Департамент до 25 січня надає департаментові економічної політики облдержадміністрації і постійній комісії з питань діяльності

агропромислового комплексу, підприємництва та інвестиції обласної ради підсумковий звіт про виконання Комплексної програми та пояснювальну записку про виконану роботу.

**Директор департаменту агропромислового
розвитку обласної державної адміністрації**

Т. Гетьман